

Projektrapport

Miljötillsyn av avloppsreningsanläggningar i
mindre tätorter och vid enskilda
verksamheter på landsbygden

2025-12-03

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

ADRESS

Hertig Johans torg
541 83 Skövde

TELEFON

0500-49 36 30

E-POST

info@miljoskaraborg.se

WEBBPLATS

www.miljoskaraborg.se

Detta gjorde vi

Under oktober 2025 kontrollerade vi 15 anläggningar för rening av avloppsvatten från mindre samhällen, byar och större verksamheter på landsbygden. Tillsynsbesöken utfördes vid anläggningarna.

Anläggningarna kan delas in i två olika typer, de som renar avloppsvatten från 25 till 200 personekvivalenter (p.e.) och de som renar avloppsvatten från 201 till 2 000 p.e. De senare har högre krav på sig, både när det gäller egenkontroll, provtagning och utsläppskontroll.

Vi kontrollerade följande punkter:

- Egenkontroll och egenkontrollprogram
- Riskbedömning
- Reningsprocess
- Provtagningsrutiner
- Utsläppspunkt
- Hantering av kemikalier
- Hantering av slam

Resultat

Vid tillsynen noterade vi att en av anläggningarna inte hade några avvikelser. För övriga anläggningar framkom olika typer av avvikelser. Några av dem saknade dokumentation av sin egenkontroll och andra hade inte uppdaterat sina egenkontrollprogram efter förändringar i organisationen. Hos några anläggningar var förvaringen av kemikalier bristfällig, och vissa anläggningar kunde inte uppvisa dokumentation på att provtagning hade utförts.

I ett fall hade ledningen mellan reningsverket och utsläppspunkten inte kontrollerats för täthet, och ett par andra anläggningar hade en felaktigt placerad provtagningspunkt. Rutinerna för rengöring och kontroll av provtagningsutrustning var bristfälliga hos några av anläggningarna.

Hos en verksamhetsutövare, som ansvarar för driften av tre anläggningar, hade transporter av icke farligt avfall inte anmälts, trots att mängden översteg 10 ton per år och därmed omfattas av anmälningsplikt. Vid några anläggningar saknades även kontroll av att mottagaren av slam hade de tillstånd som krävs. På en anläggning noterade vi begynnande vittring av betongen i en av slamavskiljarens väggar.

Vår uppföljning efter projektet

De anläggningar som ingår i det här projektet besöker vi årligen, därför kommer vi att följa upp ringa avvikelser inom den ordinarie tillsynen. Hos några anläggningar fanns ett flertal oklarheter och större avvikelser, där kommer vi att genomföra uppföljningen innan våra planerade besök år 2026.

Vad blev nyttan med projektet?

Anläggningarna som ingår i det här projektet samlar ihop avloppsvatten från många hushåll och övriga fastigheter. Utloppen från dessa större anläggningar går i flera fall ut direkt till vattendrag. Därför är det viktigt att de som driver reningsverken har en fungerande egenkontroll och provtagning. Vi granskade rutiner och utförande samt förberedelser vid provtagning och uppmärksammade verksamhetsutövarna på förbättringar som kan göras för att åstadkomma en mer rättvisande provtagning på utgående vatten. Uppdatering har skett kring kunskap om utgående ledningar från verken och närliggande bräddpunkter. Detta medför att verksamheterna snabbt kan kontrollera och genomföra åtgärder vid avvikelser som kan påverka utsläppspunkterna.

Projektet hade ett fokus på slamhantering. Slam är ett avfallsflöde som kan ge påverkan i form av spridning av näringsämnen eller innehåll av metaller från avloppsvattnet. Våra kontroller visade att slam från reningsverken generellt hanteras på ett sätt som förebygger att påverkan uppkommer. Både i fråga om transporter mellan vissa verk och lagring. Det uppmärksammades att det i vissa fall är oklart hur slammet nyttiggörs i nästa led. Det kan därmed finnas behov av att belysa den frågan vid kommande tillsyn.

Fakta om projektet

Namn:	Avlopp 2025 Sprint 1 Avloppsreningsverk
Projektet pågick:	1 oktober till 31 oktober 2025
Detta granskade vi:	• Egenkontroll och egenkontrollprogram • Riskbedömning • Reningsprocess • Provtagningsrutiner • Hantering av kemikalier • Hantering av slam
Antal anläggningar:	15
Antal anläggningar utan avvikelser:	1

Bilaga. Anläggningar som ingick i projektet

Falköping

Broddetorps ARV, 200-2000 p.e.*
Café och Restaurang Åsle Tå ARV 25-200 p.e.
Falekvarna ARV 25-200 p.e.
Falköping Motorstadion Avlopp 25-20 p.e.
Odensbergs ARV, 200-2000 p.e.*
Valtorps ARV 25-200 p.e.*
Vilske-Kleva ARV, 200-2000 p.e.*
Åsarp ARV, 200-2000 p.e.*
Åsle skolas avlopp, 25-200 p.e.

Karlsborg

Björstorp ARV, 200-2000 p.e.*
Rosendala ARV, 200-2000 p.e.*
Sätra ARV, 200-2000 p.e.*
Udenäs ARV, 200-2000 p.e.*

Skövde

Tidans ARV, 200-2000 p.e.*
Timmersdala ARV, 200-2000 p.e.*

* Anläggningar med kommunal huvudman